

นโยบายแจกเงินดิจิทัลwalletภายใต้การนำของรัฐบาลพรรคเพื่อไทย*
DIGITAL WALLET POLICY UNDER THE LEADERSHIP
OF THE PHUE THAI PARTY GOVERNMENT

พระจักรพงษ์ อภิคุโณ, เอกภรณ์ จันทร์เสมา, ขนิษฐา ทองเชื้อ,
ปริญญารัตน์ นิลวิเวก, ลภัสสรดา ศรีเจริญ

Phra Chakrapong Aphikhuno, Ekkaphot Chansema, Kanitta Tongchuea,
Prarinyaporn Ninwiwek, Laphatlada Sricharoen

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

Corresponding Author E-mail: ekkaphot.Chansema@gmail.com

บทคัดย่อ

นโยบายแจกเงินดิจิทัลจำนวน 10,000 บาท เป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจสำคัญของรัฐบาลพรรคเพื่อไทยภายใต้การนำของนายเศรษฐา ทวีสิน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบบล็อกเชนในการกระจายเม็ดเงินเพื่อส่งเสริมการใช้จ่ายในระดับชุมชน เพิ่มความโปร่งใส และลดการทุจริต นโยบายดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นกำลังซื้อของประชาชนยกระดับคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการเข้าถึงเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม นโยบายนี้ยังเผชิญกับข้อกังวลเรื่องภาระทางการคลัง ความเสี่ยงจากการฉ้อโกง ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยี และข้อจำกัดของร้านค้าในระบบภาษีที่อาจทำให้เป้าหมายการกระจายรายได้ไม่สำเร็จ บทความนี้มุ่งวิเคราะห์นโยบายกระเป๋าเงินดิจิทัลในหลากหลายมิติ ได้แก่ ที่มา รากฐานทางทฤษฎี กลไกการดำเนินงาน ความเสี่ยง และผลกระทบเชิงระบบ เพื่อเสนอแนวทางปรับปรุงนโยบายให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในระยะยาว

คำสำคัญ: นโยบายแจกเงินดิจิทัล; เศรษฐกิจดิจิทัล; ความเสี่ยงจากการทุจริต; การกระจายรายได้

Abstract

The 10,000-baht digital wallet policy is a flagship economic stimulus initiative launched by Thailand's Pheu Thai government under Prime Minister Srettha Thavisin. It utilizes digital technology and blockchain systems to inject

*Received July 2, 2025; Revised December 21, 2025; Accepted December 24, 2025

funds into local economies, promote spending, enhance transparency, and reduce corruption. The policy aims to increase consumer purchasing power, improve quality of life, and integrate citizens into the digital economy. However, it also faces concerns over fiscal burden, fraud risks, digital inequality, and tax system limitations for participating vendors factors which may undermine its intended goal of equitable income distribution. This article examines the policy from multiple dimensions: its origins, theoretical foundations, operational mechanisms, potential risks, and systemic impacts. Policy recommendations are proposed to enhance effectiveness, transparency, and long-term economic sustainability.

Keywords: Digital Wallet Policy; Digital Economy; Fraud Risk; Income Distribution

บทนำ

นโยบายแจกเงินดิจิทัล หรือโครงการเติมเงิน 10,000 บาทผ่านระบบกระเป๋าเงินดิจิทัล (Digital Wallet Policy) ถือเป็นหนึ่งในนโยบายเศรษฐกิจเรือธงของรัฐบาลภายใต้การนำของเศรษฐา ทวีสิน ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2566 นโยบายดังกล่าวถูกออกแบบขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดการกระตุ้นเศรษฐกิจเชิงพื้นที่ โดยมุ่งสร้างการหมุนเวียนของเม็ดเงินในระดับท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการบรรเทาภาระค่าครองชีพของประชาชน และการวางรากฐานโครงสร้างเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศในระยะยาว

สาระสำคัญของนโยบายนี้ คือ การจัดสรรเงินดิจิทัลจำนวน 10,000 บาทให้แก่ประชาชนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ มีอายุ 16 ปีขึ้นไป มีรายได้ไม่เกิน 70,000 บาทต่อเดือน และมีเงินฝากรวมทุกบัญชีไม่เกิน 500,000 บาท โดยเงินดังกล่าวสามารถใช้จ่ายได้เฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภคภายในอำเภอตามทะเบียนบ้านของผู้รับสิทธิครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศกว่า 878 อำเภอ กลไกการดำเนินงานถูกพัฒนาต่อยอดจากแอปพลิเคชันเป๋าตัง พร้อมนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาใช้เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและลดความเสี่ยงจากการทุจริตในการใช้จ่ายงบประมาณ (ไทยรัฐ มั่นใจ, 2567) ในเชิงนโยบายกระเป๋าเงินดิจิทัลมีรากฐานเชื่อมโยงกับแนวทางเศรษฐกิจแบบประชานิยมของพรรคเพื่อไทยในอดีต ซึ่งให้ความสำคัญกับการโอนทรัพยากรทางการเงินโดยตรงไปยังประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มรายได้น้อยและประชาชนในชนบท ดังที่ปรากฏในรัฐบาลก่อนหน้าภายใต้การนำของทักษิณ ชินวัตร อย่างไรก็ตาม นโยบายในยุครัฐบาลเศรษฐาได้มีการปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจร่วมสมัย ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์

มาใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายทรัพยากร ซึ่งสะท้อนการเปลี่ยนผ่านของสังคมไทยสู่เศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมไร้เงินสด

แม้นโยบายดังกล่าวจะถูกนำเสนอในฐานะมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่ใช้งบประมาณราว 500,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2567 - 2568 แต่ในทางปฏิบัติยังคงมีข้อถกเถียงและความกังวลในหลายประเด็น โดยเฉพาะเรื่องแหล่งที่มาของเงิน หากการออกพระราชบัญญัติกู้เงินไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน รัฐบาลจะมีแนวทางสำรองใดในการจัดหาเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการ นอกจากนี้ ยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับเงื่อนไขการใช้จ่ายหลักเกณฑ์การเข้าถึง และประสิทธิผลของนโยบายในการกระตุ้นการบริโภคและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์การคลังได้ตั้งคำถามเพิ่มเติมว่านโยบายแจกเงินดิจิทัลจะสามารถแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจไทยได้มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะประเด็นการว่างงาน ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และภาวะผลผลิตที่ชะลอตัว อีกทั้งหากการดำเนินนโยบายขาดความโปร่งใสหรือเกิดการทุจริตอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นด้านวินัยการคลังของประเทศในระยะยาว (Chachavalpongpun, 2023) ดังนั้น รัฐบาลยังคงแสดงท่าทีในเชิงบวกต่อศักยภาพของนโยบาย โดยเชื่อว่า การกระจายเงินดิจิทัลจะช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายภายในประเทศ สนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ก และฟื้นฟูเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว นโยบายดังกล่าวจึงถูกมองว่าเป็นบททดสอบสำคัญของรัฐบาลในการสร้างสมดุลระหว่างมาตรการเศรษฐกิจเชิงประชานิยมกับการบริหารการคลังอย่างยั่งยืน แต่ในทางหนึ่งนโยบายกระเป๋าเงินดิจิทัลยังมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทย การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเงินและแพลตฟอร์มดิจิทัลในการทำธุรกรรมกับภาครัฐอาจช่วยเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างเป็นทางการของประชาชน และยกระดับทักษะด้านดิจิทัลในวงกว้าง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของรัฐบาลในการผลักดันประเทศไทยให้ก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจดิจิทัลในภูมิภาค นอกจากนี้ นโยบายแจกเงินดิจิทัลยังมีนัยทางการเมืองอย่างชัดเจนในฐานะเครื่องมือในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับฐานเสียง โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนชนบทและผู้มีรายได้น้อย นโยบายดังกล่าวจึงมิได้เป็นเพียงมาตรการทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากแต่ยังทำหน้าที่เป็นกลไกในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง และตอกย้ำบทบาทของรัฐในการแทรกแซงเศรษฐกิจเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในยามวิกฤต (Chachavalpongpun, 2023)

กล่าวโดยสรุป นโยบายแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาทของรัฐบาลพรรคเพื่อไทยเป็นความพยายามในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือกระตุ้นเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในวงกว้าง แม้นโยบายจะมีศักยภาพในการสร้างการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจและส่งเสริมการเข้าถึงระบบเศรษฐกิจดิจิทัล แต่ยังคงต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านความคุ้มค่าทางการคลัง ความเสี่ยงเชิงการดำเนินงาน และคำถามเกี่ยวกับผลกระทบเชิงโครงสร้าง ซึ่งล้วนเป็นประเด็นสำคัญที่ควรถูกนำมาวิเคราะห์อย่างรอบด้านเพื่อพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจไทยในยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง

โครงการนโยบายแจกเงินดิจิทัล

ที่มาของดิจิทัลวอลเล็ต

ดิจิทัลวอลเล็ต (Digital Wallet) หรือกระเป๋าเงินดิจิทัล หมายถึงระบบที่ทำให้ผู้ใช้สามารถจัดเก็บข้อมูลทางการเงินและดำเนินธุรกรรมผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สมาร์ทโฟนหรือคอมพิวเตอร์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานด้านอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีมือถือ และนวัตกรรมการเข้ารหัสข้อมูลเป็นฐานสำคัญ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเหล่านี้ส่งผลให้การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งลดข้อจำกัดของการพึ่งพาเงินสดหรือเครื่องมือนำเงินทางกายภาพในชีวิตประจำวัน (Kazan & Damsgaard, 2016) ในมิติของนโยบายสาธารณะดิจิทัลวอลเล็ต ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือการจ่ายเงิน แต่ถูกวางบทบาทเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินแบบใหม่ที่รัฐสามารถใช้เพื่อขยายการเข้าถึงบริการทางการเงิน สร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับของการใช้จ่าย และสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลในระยะยาว ภายใต้กรอบดังกล่าว รัฐมีเป้าหมายทั้งในเชิงกระตุ้นการหมุนเวียนเม็ดเงินในชุมชน และในเชิงยุทธศาสตร์การวางรากฐานให้ประเทศมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางฟินเทค (FinTech) ผ่านการยกระดับระบบธุรกรรมที่ปลอดภัยและตรวจสอบได้

การเกิดขึ้นของกระเป๋าเงินดิจิทัลสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีและโครงสร้างเศรษฐกิจโลก ตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1970 - 1980 ที่โลกเผชิญการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศ ควบคู่การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ต่อมาในทศวรรษ 1990 การเติบโตของอินเทอร์เน็ตได้เร่งให้ระบบเศรษฐกิจเข้าสู่พื้นที่ออนไลน์มากขึ้น และเมื่อเข้าสู่ช่วงต้นทศวรรษ 2000 การแพร่หลายของสมาร์ทโฟนและเครือข่ายสังคมออนไลน์ยิ่งทำให้การเข้าถึงบริการดิจิทัลกลายเป็นกิจวัตรของสังคม

ในเชิงธุรกิจ กระเป๋าเงินดิจิทัลเริ่มมีบทบาทเด่นตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1990 - ต้นทศวรรษ 2000 เมื่ออีคอมเมิร์ซขยายตัวจนต้องการช่องทางชำระเงินออนไลน์

ที่ปลอดภัยและเชื่อมโยงกับธนาคารได้จริง แพลตฟอร์มยุคแรกอย่าง PayPal ช่วยทำให้แนวคิดกระเป๋าเงินออนไลน์แพร่หลาย โดยเปิดให้ผู้ใช้เชื่อมบัญชีธนาคารหรือบัตรเครดิตระบบออนไลน์เพื่อทำธุรกรรมได้สะดวกขึ้น (Au & Kauffman, 2008) และเมื่อแอปธนาคารบนมือถือแพร่หลายมากขึ้น กระเป๋าเงินดิจิทัลจึงได้รับการยอมรับในวงกว้าง ก่อนพัฒนาเป็นบริการระดับโลกในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากความสะดวก กระเป๋าเงินดิจิทัลได้รับความนิยมเพราะพัฒนาความปลอดภัยเชิงระบบให้เหนือกว่าวิธีชำระเงินแบบเดิม โดยให้การเข้ารหัส การสร้างโทเคน และการยืนยันตัวตนด้วยชีวมิติ เช่น ลายนิ้วมือหรือการจดจำใบหน้า เพื่อลดความเสี่ยงจากการโจรกรรมข้อมูลและการปลอมแปลงตัวตน มาตรการเหล่านี้ช่วยลดโอกาสการฉ้อโกงและยกระดับความเชื่อมั่นของผู้ใช้ทั้งฝั่งผู้บริโภคและภาคธุรกิจ (Kazan & Damsgaard, 2016) ส่งผลให้กระเป๋าเงินดิจิทัลไม่ได้จำกัดอยู่แค่ธุรกรรมส่วนบุคคล แต่ขยายไปสู่บริการสาธารณะ การชำระเงินในภาคธุรกิจ และการโอนเงินข้ามพรมแดนมากขึ้น

สรุปได้ว่า ดิจิทัลวอลเล็ตคือเทคโนโลยีการทำธุรกรรมการเงินผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เน้นความสะดวกและความปลอดภัย โดยมีฐานจากวิวัฒนาการอินเทอร์เน็ตและมือถือ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านกลไกการเข้ารหัสเพื่อคุ้มครองข้อมูล และลดความเสี่ยงจากการฉ้อโกง

ทฤษฎีพื้นฐานของดิจิทัลวอลเล็ต

หนึ่งในกรอบทฤษฎีสำคัญ คือ เศรษฐศาสตร์ต้นทุนการทำธุรกรรม ซึ่งมองว่าต้นทุนของธุรกรรมไม่ได้มีเพียงค่าเงิน แต่รวมถึงเวลา ขั้นตอน ความยุ่งยาก และความไม่แน่นอนของการแลกเปลี่ยน กระเป๋าเงินดิจิทัลช่วยลดต้นทุนดังกล่าวด้วยการทำให้การชำระเงินคล่องตัวขึ้น ลดการพึ่งพาเงินสด และลดภาระเชิงปฏิบัติการที่เกิดกับทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย เมื่อธุรกรรมทำได้เร็วและต้นทุนที่ลดลง ประสิทธิภาพเชิงระบบจึงสูงขึ้นตาม (Williamson, 1981)

ทฤษฎีการจัดการความเสี่ยงช่วยอธิบายว่า การใช้เงินสดมีความเสี่ยงด้านการสูญหาย การโจรกรรม และความยากต่อการติดตามตรวจสอบ กระเป๋าเงินดิจิทัลลดความเสี่ยงเหล่านี้ด้วยการเก็บมูลค่าและข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมกำชับด้วยมาตรการป้องกันหลายชั้น ในระดับเทคนิคทฤษฎีการเข้ารหัสทำหน้าที่เป็นฐานความปลอดภัยของธุรกรรมดิจิทัล โดยความก้าวหน้าด้านการเข้ารหัสช่วยให้การส่งผ่านและจัดเก็บข้อมูลทางการเงินมีความมั่นคงปลอดภัยมากขึ้น (Rivest et al., 1978) เมื่อผนวกการเข้ารหัสและการสร้างโทเคน ระบบจึงคุ้มครองข้อมูลสำคัญ เช่น รหัสผ่านหรือข้อมูลบัญชี ลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตี และเพิ่มความมั่นใจให้ผู้ใช้ในการทำธุรกรรม

การยอมรับเทคโนโลยีการเงินดิจิทัลไม่เกิดขึ้นจากมีแอปอย่างเดียว แต่เกิดจากความไว้วางใจต่อระบบ ความปลอดภัย และความโปร่งใสของผู้ให้บริการ หากผู้ใช้เชื่อว่าระบบปลอดภัย ใช้งานง่าย และมีหน่วยงานที่เชื่อถือได้กำกับดูแล ก็มีแนวโน้มจะยอมรับและใช้งานต่อเนื่องมากขึ้น ความไว้วางใจจึงเป็นตัวแปรเชิงสังคมที่เสริมแรงให้ระบบขยายตัวและเกิดการใช้จ่ายในระยะยาว

ความเสี่ยงดิจิทัลวอลเล็ตต่อการทุจริต

แม้กระเป๋าเงินดิจิทัลจะถูกออกแบบให้มีประสิทธิภาพสูง แต่ในทางปฏิบัติยังคงเผชิญความเสี่ยงด้านการทุจริตและการฉ้อโกงหลายรูปแบบ โดยเฉพาะเมื่อระบบถูกใช้งานในวงกว้างหรือมีมูลค่าธุรกรรมสูง ความเสี่ยงรูปแบบหนึ่งคือการที่ผู้ไม่ประสงค์ดีเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้ เช่น ข้อมูลเข้าสู่ระบบหรือข้อมูลการชำระเงิน แล้วนำไปใช้ทำธุรกรรมโดยไม่ได้รับอนุญาต ความเสี่ยงลักษณะนี้จะเพิ่มขึ้นหากผู้ใช้ตั้งรหัสผ่านอ่อนแอ ระบบมีช่องโหว่การเข้ารหัส หรือมีการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่ปลอดภัย (Khan & Alshare, 2019) กล่าวได้ว่า ข้อมูลกลายเป็นทรัพย์สินที่ถูกจ้องมากพอ ๆ กับเงินในโลกดิจิทัล

อีกความเสี่ยงสำคัญ คือ การแฮ็กบัญชี ซึ่งอาจเกิดจากฟิชซิง มัลแวร์ หรือการฉวยโอกาสจากช่องโหว่ของระบบ หากมาตรการรักษาความปลอดภัยอ่อน เช่น โปรโตคอลการเข้ารหัสไม่รัดกุม หรือระบบไม่ได้รับการอัปเดตแก้ไขช่องโหว่อย่างสม่ำเสมอ ย่อมเพิ่มความเสี่ยงต่อการถูกโจมตี (Liao & Cheung, 2002) รวมถึงกรณีที่ผู้โจมตีใช้วิศวกรรมสังคมหลอกให้ผู้ใช้เปิดเผยข้อมูลสำคัญ ทำให้เข้าถึงบัญชีได้ง่ายขึ้น ความเสี่ยงนี้ได้จำกัดที่อาชญากรไซเบอร์เท่านั้น แต่ยังสามารถเกิดจากการกระทำที่ไม่เป็นธรรมของผู้ใช้หรือแม้แต่ผู้ให้บริการ เช่น การจัดการธุรกรรม การกล่าวอ้างเท็จ หรือการใช้ประโยชน์จากช่องโหว่ในระบบเพื่อดำเนินการทางการเงินที่ไม่ถูกต้อง ในบางกรณี ผู้ให้บริการที่ไร้จริยธรรมอาจใช้ข้อมูลผู้ใช้ผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งย้ำว่าความไว้วางใจต้องตั้งอยู่บนมาตรฐานกำกับดูแลไม่ใช่แค่คำโฆษณา ดังนั้น การลดความเสี่ยงจำเป็นต้องใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยแบบเข้มข้น ได้แก่ การเข้ารหัส การสร้างโทเค็น การยืนยันตัวตนหลายขั้นตอน การตรวจจับธุรกรรมผิดปกติ และการอัปเดตระบบสม่ำเสมอ รวมถึงต้องมีกรอบกำกับดูแลที่ชัดเจนเพื่อให้ทั้งผู้ให้บริการและผู้ใช้งานดำเนินการภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยและความเป็นธรรมร่วมกัน (Srivastava & Kaushik, 2015)

สรุปได้ว่า ดิจิทัลวอลเล็ตเป็นนวัตกรรมการเงินที่พัฒนาจากการขยายตัวของอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีมือถือ พร้อมฐานความปลอดภัยจากการเข้ารหัสและกลไกยืนยันตัวตน ทำให้ธุรกรรมมีความสะดวกและลดต้นทุนการทำ ตลอดจนลดความเสี่ยงจากการใช้เงินสด อย่างไรก็ตาม ระบบยังมีความเสี่ยงด้านการทุจริตและการฉ้อโกง ทั้งการ

ขโมยข้อมูล แฮ็กบัญชี และการกระทำที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยมาตรการความปลอดภัยและกรอบกำกับดูแลที่เข้มแข็งเพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของระบบในระยะ

เป้าหมายของนโยบายกระเป๋าเงินดิจิทัล

เชิงโครงการ รัฐบาลหวังว่านโยบายดังกล่าวจะทำให้เกิดการใช้จ่ายใช้สอยทั่วประเทศ เป็นการกระตุ้นกำลังซื้อในระบบเศรษฐกิจ แต่มีปัญหาค่าใช้จ่ายจากการใช้จ่ายงบประมาณ

เชิงกระบวนการ รัฐบาลมีการปรับรายละเอียดโครงการใหม่ต่างไปจากเดิมที่กำหนดไว้ตั้งแต่สมัยหาเสียงเลือกตั้ง

เชิงการเมือง ยังมีข้อถกเถียงจากนักวิชาการและพรรคการเมืองฝ่ายค้านว่าเป็นนโยบายที่สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจได้จริงหรือไม่ ในขณะที่หลายฝ่ายห่วงเรื่องภาระหนี้รัฐบาล (ธีรวัฒน์ หวังธิตีธีรกุล, 2567)

แหล่งที่มาของเงินที่นำมาใช้ในโครงการนโยบายแจกเงินดิจิทัล

1. ประมาณการรายได้รัฐที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2567 จำนวน 260,000 ล้านบาท
2. ภาษีที่ได้มาจากผลคูณต่อเศรษฐกิจจากนโยบาย จำนวน 100,000 ล้านบาท
3. การบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 110,000 ล้านบาท
4. การบริหารงบประมาณด้านสวัสดิการที่ซ้ำซ้อน จำนวน 90,000 ล้านบาทโดยคิดเป็นเงินจำนวน 560,000 ล้านบาท ทั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมและสถานการณ์ด้านการคลังของประเทศ (ไทยพับลิก้า, 2567)

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเงินดิจิทัล 10,000 บาท

1. ประชากรที่มีที่อยู่ในทะเบียนบ้าน
2. สัญชาติไทย
3. มีอายุตั้งแต่ 16 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ณ วันที่ปิดรับลงทะเบียน (15 กันยายน 2567)
4. ไม่เป็นผู้มีรายได้เกิน 840,000 บาท สำหรับปีภาษี 2566
5. ไม่เป็นผู้ที่มีเงินฝากกับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจรวมกันเกิน 500,000 บาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2567
6. ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างต้องโทษจำคุกในเรือนจำ
7. ไม่เป็นผู้ที่ถูกระงับสิทธิหรือถูกเรียกเงินคืนในมาตรการ/โครงการอื่น ๆ ของรัฐ (ไทยรัฐ ออนไลน์, 2567)

คุณสมบัติของร้านค้าที่สามารถถอนเงินสดจากโครงการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาทได้ ต้องเป็นร้านค้าที่อยู่ในระบบภาษี ดังนี้

1. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax: VAT)
2. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax: PIT) เฉพาะผู้มีเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40 (8) แห่งประมวลรัษฎากร
3. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax: CIT) (พระราชบัญญัติธุรกิจ, 2567)

ร้านค้าไม่สามารถถอนเงินสดได้ทันทีหลังที่ประชาชนใช้จ่าย แต่ร้านค้าจะสามารถถอนเงินสดได้เมื่อมีการใช้จ่ายตั้งแต่ในรอบที่ 2 เป็นต้นไป นอกจากนี้การกำหนดให้ใช้เงินกับร้านค้าขนาดเล็กก่อน เพราะบอร์ดดิจิทัลชุดใหญ่ห่วงใยเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน โดยบอร์ดดิจิทัลชุดใหญ่เสนอให้กลไกใช้จ่ายเงินเป็น 2 รอบ เพื่อความเหมาะสมและให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ รอบแรกให้ใช้กับร้านค้าขนาดเล็ก ใช้แล้วร้านค้าขนาดเล็กเอาเงินไปซื้อสินค้าทุนแล้วจึงเบิกเงินสดในรอบที่ 2 ได้

นโยบายกระเป๋าเงินดิจิทัลมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการแจกเงิน 10,000 บาทแก่ประชาชนตามเงื่อนไขที่กำหนด โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มความโปร่งใสในการใช้จ่าย ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ การบริหารจัดการ และการเมือง แม้จะมีการปรับรูปแบบจากแนวหาเสียงเดิม แต่ยังคงเผชิญคำถามเรื่องความคุ้มค่าและผลกระทบระยะยาว โดยเงินโครงการมาจากรายได้รัฐ ภาษี และงบสวัสดิการ ส่วนร้านค้าที่เข้าร่วมต้องอยู่ในระบบภาษีและจะถอนเงินได้ในรอบถัดไป

ผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ

ผลกระทบเชิงบวก กระเป๋าตังค์ดิจิทัลมีศักยภาพในการยกระดับประสิทธิภาพของธุรกรรมทางการเงินผ่านการลดขั้นตอน ลดเวลา และลดการพึ่งพาเงินสด ทำให้การชำระเงินเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วบนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สมาร์ทโฟน ซึ่งตอบสนองต่อรูปแบบการบริโภคและการดำเนินธุรกิจ เศรษฐกิจดิจิทัลที่เน้นความเร็วและความต่อเนื่องของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ อีกประเด็นสำคัญคือการขยายการเข้าถึงบริการทางการเงิน (Financial Inclusion) โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลหรือบริษัทที่ระบบธนาคารแบบดั้งเดิมมีข้อจำกัด กระเป๋าตังค์ดิจิทัลช่วยให้ประชาชนที่ยังไม่มีบัญชีธนาคารหรือเข้าถึงสถาบันการเงินได้ยาก สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระบบอย่างเป็นทางการได้มากขึ้น ผ่านเทคโนโลยีมือถือและเครือข่ายดิจิทัล (Kikulwe et al., 2014) ผลลัพธ์ที่ตามมาคือการเพิ่มช่องทางการออม การชำระเงิน และการทำธุรกรรมที่ปลอดภัยขึ้นในระดับครัวเรือน

ในมิติของการกำกับดูแลและการจัดการทางการเงิน กระเป๋าสตางค์ดิจิทัลมีจุดแข็งด้านความโปร่งใสและการตรวจสอบย้อนกลับเพราะผู้ใช้สามารถติดตามรูปแบบการใช้จ่ายได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลที่มีวินัยมากขึ้น และในภาคธุรกิจก็มีแนวโน้มลดช่องโหว่จากการบันทึกบัญชีที่ไม่เป็นระบบหรือการจัดการที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ความโปร่งใสในระดับธุรกรรมยังสามารถลดความเสี่ยงจากการฉ้อโกงในบางรูปแบบได้เมื่อเทียบกับการใช้เงินสด

เมื่อพิจารณาในระดับมหภาค ผลเชิงบวกสามารถแจกแจงเป็นผลลัพธ์ด้านเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นได้หลายประการ ได้แก่ 1. เศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นจากแรงกระตุ้นด้านการใช้จ่าย 2. การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงมีโอกาสขยายตัวเพิ่มขึ้น 3. เมื่อการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รัฐมีแนวโน้มจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้นตามฐานการบริโภค 4. ความเชื่อมั่นผู้บริโภคเพิ่มขึ้น และระบบมีความโปร่งใสตรวจสอบได้มากกว่าเดิม 5. ความเชื่อมั่นต่อแนวโน้มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคปรับตัวดีขึ้น 6. ความเชื่อมั่นของกลุ่ม SMEs เพิ่มขึ้นจากสภาพคล่องและยอดขายที่ดีขึ้น 7. ความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 8. ผลผลิตในบางอุตสาหกรรมมีโอกาสเพิ่มขึ้นจากคำสั่งซื้อที่มากขึ้น 9. เงินเพื่อผู้บริโภคและผู้ผลิตอาจเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากอุปสงค์ที่ขยายตัว และ 10. การจ้างงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามกิจกรรมเศรษฐกิจ และ 11. หนี้ครัวเรือนอาจลดลงในบางกลุ่ม หากเม็ดเงินที่ได้รับถูกใช้เพื่อลดภาระจำเป็นหรือปรับสมดุลรายจ่าย

สรุปได้ว่า กระเป๋าสตางค์ดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพธุรกรรม ลดการใช้เงินสด เพิ่มความสะดวก และส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยเฉพาะในกลุ่มที่เข้าไม่ถึงสถาบันการเงินแบบเดิม ขณะเดียวกันยังเพิ่มความโปร่งใสในการติดตามการใช้จ่าย ซึ่งอาจส่งผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ การบริโภค ความเชื่อมั่น และการจ้างงาน รวมถึงช่วยเพิ่มฐานภาษีจากการบริโภคของรัฐ

ผลกระทบเชิงลบ แม้กระเป๋าสตางค์ดิจิทัลจะให้ประโยชน์หลายด้าน แต่ก็ยังมีข้อท้าทายสำคัญ โดยเฉพาะเรื่อง ความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล เนื่องจากระบบต้องจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทางการเงินที่มีความละเอียดอ่อน จึงกลายเป็นเป้าหมายของอาชญากรรมไซเบอร์ได้ง่าย หากมาตรการสำคัญ เช่น การเข้ารหัส การยืนยันตัวตนหลายขั้นตอน หรือการตรวจจับธุรกรรมผิดปกติไม่มีความเข้มแข็งเพียงพอ ผู้ใช้อาจเผชิญความเสี่ยงจากการรั่วไหลของข้อมูล การขโมยข้อมูลประจำตัว และการฉ้อโกงทางการเงิน (Srivastava & Kaushik, 2015)

อีกมิติที่ไม่ควรมองข้ามคือผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำทางสังคมในยุคดิจิทัลเพราะการเข้าถึงและการใช้งานระบบลักษณะนี้ต้องอาศัยทั้งอุปกรณ์ อินเทอร์เน็ต และทักษะดิจิทัลที่เพียงพอ ซึ่งในความเป็นจริงยังมีประชากรบางกลุ่มที่เข้าไม่ถึงหรือใช้งานไม่คล่อง

เช่น ผู้สูงอายุ ประชาชนชนบท หรือผู้ที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีจำกัด ส่งผลให้เกิดช่องว่างทางดิจิทัลที่อาจทำให้กลุ่มเปราะบางถูกกันออกจากบริการทางการเงินบางประเภทและลดโอกาสในการมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจดิจิทัล

ในเชิงปฏิบัติการ ยังมีข้อจำกัดที่สะท้อน ต้นทุนการปรับตัวของระบบทั้งฝั่งผู้ใช้และฝั่งร้านค้า โดยสามารถแจกแจงข้อกังวลหลักได้ดังนี้ 1. เงื่อนไขและข้อจำกัดการใช้งานบางประการอาจทำให้การใช้จริงไม่สะดวก 2. ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีอาจใช้งานยากและอาจตกเป็นเป้าหมายอาชญากรรมไซเบอร์ (Srivastava & Kaushik, 2015) 3. ร้านค้าบางส่วนอาจไม่พร้อมด้านเทคโนโลยี ทำให้มีภาระต้นทุนเพิ่ม เช่น อุปกรณ์ ระบบรับชำระ การเชื่อมต่อ 4. ร้านค้าอาจไม่สามารถนำเงินออกมาหมุนเวียนได้ทันที ทำให้เกิดปัญหาสภาพคล่องในระยะสั้น 5. ในภาพรวมเศรษฐกิจ อุปสงค์ที่เพิ่มขึ้นอาจส่งแรงกดดันต่อระดับราคา และนำไปสู่ความเสี่ยงเงินเฟ้อในอนาคต

สรุปได้ว่า กระเป๋าตังค์ดิจิทัลมีความเสี่ยงด้านข้อมูลและความปลอดภัย หากระบบไม่รัดกุมอาจนำไปสู่การแฮ็กและฉ้อโกง อีกทั้งยังอาจตอกย้ำความเหลื่อมล้ำจากช่องว่างทางดิจิทัล รวมถึงเพิ่มภาระต้นทุนและข้อจำกัดเชิงระบบของร้านค้าและผู้ใช้งานบางกลุ่ม ซึ่งกระทบต่อประสิทธิภาพการหมุนเวียนเงิน และอาจสร้างแรงกดดันเงินเฟ้อได้

ข้อเสนอแนะสำหรับนโยบายกระเป๋าเงินดิจิทัล

ด้วยเงื่อนไขสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน บวกกับเป็นนโยบายหลักในการหาเสียงของรัฐบาลพรรคเพื่อไทย จึงจำเป็นต้องดำเนินโครงการดิจิทัลวอลเล็ตอย่างแน่นอน ดังนั้น สิ่งที่สำคัญในระยะต่อไป รัฐบาลจะต้องออกแบบมาตรการนี้ให้ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจมากที่สุด และมีผลกระทบเชิงลบน้อยที่สุด โดยไม่ให้การกระตุ้นสิ้นสุดอยู่เพียงไตรมาสเดียว แต่จะต้องสอดคล้องกับนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจระยะยาวต่อไปในอนาคต โดยมีข้อเสนอต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น รัฐบาลควรลงทุนเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ของโลก และพยายามส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับด้านดิจิทัลและบูรณาการคนไทยให้เข้ากับระบบการเงินอย่างเป็นทางการมากขึ้น

2. จูงใจให้ประชาชนใช้จ่ายเงินกับร้านค้ารายเล็ก การสนับสนุนร้านเล็กมีข้อดี คือ ทำให้ร้านเล็กเป็นที่รู้จักของประชาชนมากขึ้นและมีฐานลูกค้ามากขึ้น ทำให้ผลของโครงการต่อยอดขายไม่จำกัดแค่ระยะเวลาที่มีโครงการเท่านั้น แต่หลังโครงการจบไปแล้วยอดขายของร้านเล็กก็ยังเพิ่มอยู่

3. พยายามส่งเสริมให้ประชาชนใช้กับสินค้าหรือบริการภายในประเทศ (Local Content) รัฐบาลควรพยายามส่งเสริมโครงการโดยให้ประชาชนใช้กับสินค้าหรือบริการในประเทศ (Local Content) หรืออาจต้องมีการกำหนดเนื่องจากจะส่งผลดีไม่ใช่เพียงต่อร้านค้าเท่านั้น แต่ไปถึงห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของร้านค้าได้อีก

4. ขยายรายการสินค้าเข้าโครงการไปยังร้านค้ากลุ่มบริการ รัฐบาลควรขยายรายการสินค้าเข้าโครงการไปยังร้านค้ากลุ่มบริการ (Service) เนื่องจากกลุ่มบริการนี้ คือ Local Content แทบทั้งหมด ตัวอย่างเช่น ร้านตัดผม ร้านเสริมสวย ร้านนวด และบริการอื่น ๆ เพื่อเข้าถึงครอบคลุมทุกภาคส่วนและเพื่อไม่เป็นการทิ้งใครไว้ข้างหลังตามคำกล่าวของรัฐบาล

สรุป

โครงการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาท มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นกำลังซื้อ กระจายรายได้สู่ชุมชน และเพิ่มการหมุนเวียนของเงินในระบบเศรษฐกิจ โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิและร้านค้าที่เข้าร่วมอย่างชัดเจน รวมถึงแหล่งที่มาของงบประมาณจากรายได้รัฐ ภาษี และการบริหารงบประมาณแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวยังเผชิญข้อถกเถียงในเชิงความคุ้มค่า ความยั่งยืนทางการคลัง และผลกระทบต่อหนี้สาธารณะนโยบายกระเป๋าเงินดิจิทัลมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เช่น การเพิ่มการบริโภค การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น และความโปร่งใสในการใช้จ่ายของภาครัฐและประชาชน ขณะเดียวกันก็มีผลกระทบต่อเชิงลบ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูล ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล ภาระต้นทุนของร้านค้า ความล่าช้าในการหมุนเวียนเงิน และความเสถียรต่อภาวะเงินเฟ้อในอนาคตบทความจึงเสนอแนะให้รัฐบาลออกแบบและดำเนินนโยบายดิจิทัลวอลเล็ตอย่างรอบคอบ โดยเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัลของประชาชน การสนับสนุนร้านค้ารายย่อย การส่งเสริมการใช้สินค้าหรือบริการภายในประเทศ และการขยายการเข้าถึงร้านค้ากลุ่มบริการ เพื่อให้โครงการสามารถสร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระยะยาว ลดความเหลื่อมล้ำ และไม่ทิ้งกลุ่มใดไว้ข้างหลัง

เอกสารอ้างอิง

- ไทยพับบลิคส์. (2567). *กลเกมหาแหล่งเงินรัฐบาลเศรษฐกิจ! 10 เม.ย.นี้ เคาะ ‘ดิจิทัลวอลเล็ต’ มาจากไหน?*. สืบค้น 1 มิถุนายน 2568, จาก <https://shorturl.asia/YAv5U>
- ไทยรัฐ มั่นนี้. (2567). *ทบทวนทอล์คไลน์ “เงินดิจิทัล 10,000 บาท” พ.ค. นี้ ถึงมือประชาชนแน่ไหม? บนปมร้อน ความเห็นกฤษฎีกา*. สืบค้น 1 มีนาคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/pNfmC>

- ไทยรัฐ ออนไลน์. (2567). ผู้รับสิทธิ “เงินดิจิทัล 10,000 บาท” ต้องมีเงินออมรวมกันไม่เกิน 500,000 บาท. สืบค้น 2 มิถุนายน 2568, จาก <https://shorturl.asia/KbtqA>
- ธีรวัฒน์ หวังธิตีธีรกุล. (2567). ดิจิทัลวอลเล็ต 10,000 บาท ใช้ได้ไตรมาส 4 ปี 67 เผยเงื่อนไข-วิธีลงทะเบียน. สืบค้น 28 มีนาคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/CvH76>
- ประชาชาติธุรกิจ. (2567). เปิดคุณสมบัติร้านค้ามีสิทธิเข้าร่วมโครงการแจกเงินดิจิทัลวอลเล็ต เริ่มลงทะเบียน Q3 นี้. สืบค้น 5 มิถุนายน 2568, จาก <https://shorturl.asia/ctAU0>
- Au, Y. A. & Kauffman, R. J. (2008). The Economics of Mobile Payments: Understanding Stakeholder Issues for an Emerging Financial Technology Application. *Electronic Commerce Research and Applications*, 7(2), 141-164.
- Chachavalpongpun, P. (2023). Populism and Fiscal Responsibility in Thailand: The Digital Wallet Dilemma. *Journal of Southeast Asian Affairs*, 45(2), 123-135.
- Kazan, E. & Damsgaard, J. (2016). Towards A Market Entry Framework for Digital Payment Platforms. *Communications of the Association for Information Systems*, 38(1), 761-785.
- Khan, I. & Alshare, K. (2019). Predicting Mobile Payment Adoption: An Enhanced Technology Acceptance Model. *International Journal of Mobile Communications*, 17(5), 533-554.
- Kikulwe, E. M. et al. (2014). Mobile Money, Smallholder Farmers, and Household Welfare in Kenya. *PLoS ONE*, 9(10), 1-13.
- Liao, Z. & Cheung, M. T. (2002). Internet-Based E-Banking and Consumer Attitudes: An Empirical Study. *Information & Management*, 39(4), 283-295.
- Rivest, R. L. et al. (1978). A Method for Obtaining Digital Signatures and Public-Key Cryptosystems. *Communications of the ACM*, 21(2), 120-126.
- Srivastava, P. & Kaushik, N. (2015). Secure Transaction Management in Digital Payment Systems: Challenges and Solutions. *Journal of Financial Services Marketing*, 20(4), 287-294.
- Williamson, O. E. (1981). The Economics of Organization: The Transaction Cost Approach. *American Journal of Sociology*, 87(3), 548-577.